

[Jens Thoft]

unionen, Storbritannien og USA om sømilitære incidenter er ikke nok, men det er da et skridt i den rigtige retning.

Hvis de borgerlige politikere mener, at den sovjetiske flåde udgør den faktiske militære trussel mod os, som NATO's flåde i øvrigt også gør det mod Warszawapagten, så var det da helt oplagt at inddrage dette område i de kommende nedrustningsforhandlinger og gøre en særlig dansk indsats, for det er altså os, der har dem i vores baghaver.

Det kan da ikke passe, at regeringen og de borgerlige politikere er mere interesserede i at støtte USA end i at få demonteret de trusler af militær og miljømæssig art, som eksisterer i vores eget nærområde.

Jeg skal på denne baggrund fremsætte følgende forslag om motiveret dagsorden på vegne af SF – nå ja, og SF og SF. Vi plejer jo at være flere partier om en sådan dagsorden. Det må man undskylde. Forslaget lyder således:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Idet Folketinget udtrykker sin bekymring over den tiltagende oprustning til søs, pålægges regeringen

- at støtte afholdelse af konsultationer mellem NATO og Warszawapagten om begrænsning af den maritime oprustning og iværksættelse af tillidsskabende foranstaltninger til søs samt sikre, at dette spørgsmål rejses på NATO-ministerrådsmøde inden udgangen af 1989,
- at undersøge mulighederne for tillidsskabende foranstaltninger i Østersøområdet på baggrund af de sovjetiske udspil, herunder at opfordre Sovjetunionen til at inddrage landgangsfartøjer i Østersøen i den bebudede tilbagetrækning af sovjetiske styrker, samt
- at iværksætte et studium af krigsrisici og miljørisici som følge af uoverlagte handlinger, kollisioner, fejlflyvninger eller fejl navigering om bord på atomdrevne og atombevæbnede krigsskibe,

hvorefter Tinget går over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 20).

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår nu i de videre forhandlinger.

Hans Hækkerup (S):

Vi deler i Socialdemokratiet fuldt ud den bekymring over oprustning til søs, som forslagsstillerne til denne forespørgsel har givet udtryk for her i dag.

Den sovjetiske flådeopbygning i 1970'erne og den mere offensive amerikanske flådestrategi i 1980'erne har ført til en ændring af den sikkerhedspolitiske situation i havene omkring de nordiske lande, og denne udvikling er en trussel mod Nordens status som lavspændingsområde.

Hvis de planer, som næres i nogle NATO-kredse om fremskydning af krydsermissiler på overfladeskibe, blev til virkelighed, ville denne status være endnu mere truet.

Derfor er det selvfølgelig også vores ønske, at der sker en reduktion af antallet af atomvåben til søs, og at der aftales tillidsskabende foranstaltninger, som reducerer risikoen for, at der udbryder krig ved en fejltagelse, eller at der sker ulykker, som nemt kan resultere i miljøkatastrofer.

Vi er også bekymrede over de maritime styrker, som befinder sig endnu tættere på os i Østersøen. Gennemførelsen af en traktat om Norden som atomvåbenfri zone vil yde et væsentligt bidrag til at reducere den trussel.

Ikke mindst er vi bekymrede over det betydelige antal landgangsfartøjer, de amfibiestyrker, som Warszawapagtlandene har i områderne omkring Østersøen, og som udgør en særlig trussel set fra de danske øer.

Derfor er det selvfølgelig klart i dansk interesse at få disse styrker inddraget i kommende nedrustningsforhandlinger. I første omgang er de ikke kommet med i mandatet for de forhandlinger om konventionel nedrustning, der starter i Wien den 9. marts i år, fordi disse kun omfatter landstyrker og ikke maritime styrker og således heller ikke amfibiestyrker. Faktisk er det USA og ikke Sovjetunionen, som har insistet på, at det skulle være sådan, fordi USA og NATO globalt er overlegne på havene. Men ærlig talt har vi ikke rigtig fantasi til at forestille os, at Sovjetunionen, som er en landbaseret magt, vil forhandle sin overlegenhed i Central-europa helt væk, uden at USA reducerer sin overlegenhed til søs.

Derfor mener vi, at vi i NATO-alliancen så hurtigt som muligt bør drøfte, hvad vores holdning er til tillidsskabende foranstaltninger til